

ST 155

MPKG

FAMILIA

FÓIE BELETRISTICA SI SOCIALA

ILUSTRATA

31
1895
A-52

TOTODATA

ORGANUL PUBLICATIUNILOR SOCIETATII PENTRU FOND DE TEATRU ROMAN.

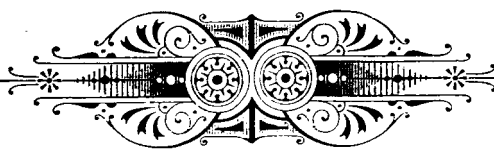

BCU Cluj / Cent University Library Cluj

OPRIETAR, REDACTOR ȘI EDITOR:

SIF VULCAN

ANUL XXXI. — 1895.

ORADEA-MARE, 1895.

CU TIPARUL LUI IOSIF LANG.

CUPRINSUL.

I.

Portrete.

	pag
1. Agata Bârsescu	13
2. Guy de Maupassant	28
3. Iulia Mihályi n. Man	37
4. George Tăut	49
5. Felix Faure	61
6. Dr. Emil Behring	73
7. Nicolae V. Scurtescu	85
8. Impărătesa Victoria Augusta	89
9. Archiducele Albrecht	111
10. Iuliu Massenet	133
11. Visarion Roman	145
12. Gr. G. Tocilescu	157
13. Dr. Silvestru Morariu-Andreevici	169
14. I. A. Béchamp	181
15. Leontina F. Negruțiu	205
16. Dr. Victor Mihályi de Apșa	229
17. Iulia Mihályi n. Man	232
18. Tache Ionescu	241
19. Nicolae Kretzulescu	253
20. Cont. Agenor Goluchowsky	265
21. Princ. Al. Lobanoff-Rostowski	277
22. V. A. Urechia	301
23. Archiducele Francisc Ferdinand	313
24. D. C. Ollanescu	337
25. Const. Diaconovici-Loga	361
26. Dr. Victor Babeș	385
27. Br. Alesandru Vasilco-Sireteanul	397
28. Princesa Maria a României	409
29. Bismarck	425
30. Ioan Nenițescu	433
31. Paul Iorgovici	445
32. Dimitrie Cichindeal	457
33. Episcopul Samuil Vulcan	469
34. Cont. Casimir Badeni	481
35. Văduva Stambulov	493
36. Moise Nicóra	505
37. Mascagni	517
38. Principele Ferdinand al Bulgariei	529
39. Maria Luisa principesa Bulgariei	541
40. Lazăr Șăineanu	553
41. Eleonora Duse	565
42. Pasteur	577
43. Sarah Bernhardt	596
44. Impăratul și regele Francisc Iosif I ca vânător	601
45. Petru Dulfu	613

II.

Ilustrațiuni.

1. Oradea-mare	4—5
2. O fotografiare interesantă	17
3. Tăgășitul după serbători	29
4. Vântul negalant	41
5. Fără mască	53
6. Fulgi de zăpadă	65
7. Yum-Yum	77
8. Palatul universității din București	97
9. Un munte negrean	112
10. Noul rege din Dahome și nevestele	113
11. Cochetele înaintea oglinzii	121
12. Nunta din Cana Galileei	125

13. Favorita	139
14. Spre Golgota	149
15. Bobocele	161
16. Salinele de la Slănic	173
17. Caetul de școlă al lui Béchamp	184
18. Diploma din București a lui Béchamp	185
19. Salinele de la Slănic	193
20. Zoe	197
21. Intorcerea de la biserică	209
22. Bucuria mamei	217
23. Pescarul de la Tisa	220
24. Bunicele drăguțe	221
25. Musică bisericească în Egiptul-vechiu	233. 333
26. Intrarea reginei Natalia în Belgrad	245
27. Sarea din sarnițele României	256. 257
28. S'au copi cireșele	269
29. Înaintea cărții deschise	281
30. O cântăreță italiană	289
31. Idila	293
32. Gândul	305
33. Salinele de la Slănic	317
34. Idealul	329
35. Salinele de la Slănic	341
36. Secerătorea	349
37. Cuibul vulturului	353
38. Totul s'a sfârșit	365
39. Salinele de la Slănic	373
40. Bunica și favorita ei	377
41. Secretul	389
42. Dragoste de turist	401
43. Salinele de la Slănic	413
44. Stațua lui Heliade în București	421
45. Bunica poveștesce	437
46. Pe punte	449
47. Amor cavaleresc în Spania	461
48. În mormântarea unui soldat în Madagascar	473
49. În vârful muntelui	485
50. Cancelist de piață în Roma	497
51. Scrisore de dragoste	509
52. Printre secară	521
53. Logodiți din Rusia mică	533
54. O noapte pe mare	545
55. Prima jale	557
56. Bulgară de la Dunăre	569
57. Amor și fluturile	581
58. O frumusețe din harem	589
59. Micul pictor	593
60. În ajun	605
61. Holandeze mergând iarna la țerg	617

III.

Poesii

P. O. Bocca: Primăvera	175
" Domnișorei	207
" Adio locului meu natal	422
" Tămna	507
" Resimț	555
" Ca mai de mult	603
T. Bocancea: Cimitirul	75
" În luna florilor	147
" Înamoratul	222
Ioan Bocaniciu: Sonete de Petrarca	608

	Pag.		Pag.
<i>Enea P. Bota</i> : Iérna	54	<i>Emiliu Sabo</i> : Dina lacului	386
" In codru	351	" Din cărările ascunse	474
" E tómă	522	" Indureratei	546
<i>V. Bumbac</i> : Marele Stefan la plimbare	278	" Iérna	607
<i>Al. Cambiano</i> : Pe un album	138	<i>Carol Scrob</i> : Dispreț, după Iulia Hașdeu	6
<i>Vergiliu N. Cisman</i> : Ca tóte	471	" Peste drum	375
<i>Petru Conda (de la Cluș)</i> : In nóptea pustie	27	<i>Th. Șerbănescu</i> : Dura Lex	483
" Satira I	63	<i>Arthur Starri</i> : Inspre lumină	254
" Melancolie	111	" Di de iulie	398
" Sonet	208	<i>Lucreția Suciu-Rudow</i> : Fericire	242
" Ironie	331	" Gânduri	496
" Am scris un vers	400	<i>Elena Vorouca</i> : Renăi tu cu bine	51
" Dor de pace	447	" Pesimism	137
" Mirésa	531	" Dintr'atătea visuri	186
" Induișoare	578	" Nu ți-am dis?	219
<i>Ludoric Daus</i> : Cocóna	280	" Nerăbdarea	543
" Melancolie	414	<i>Iosif Vulcan</i> : Lumea	615
<i>Traian Demetrescu</i> : Prin viêtă	318		
<i>Petru Dulfu</i> : Din isprăvile lui Păcală	171. 618	IV.	
<i>Elena din Ardeal</i> : Ce se face?	15	<i>Din popor.</i>	
" Ochi albastri	123	<i>Alb</i> : Doine de la Beinș	260. 307. 319
" Ce mai vîi	183	" Strigături dintre Crișuri	283
" Me 'ntreb	230	<i>Nicolae Balnojan</i> : Dîorilă, poveste	85
" Cre înța	315	<i>T. Bocanica</i> : Poesii populare	392. 439. 476
" Ultimul gând	364	<i>Arram Igna</i> : Maslul mueresc	607
" Un voinic	463	" Colinde	621
" Tu n'ai putut să înțelegi	518	<i>Vas. Micușan</i> : Doine din Turda-Arieș	211. 236. 247.
" Amicei mele M. D. St.	594	" 271. 380. 404. 416. 428. 596	
<i>Mihail Eminescu</i> : Apari să dai lumină	291	<i>I. V. Pașcan</i> : Băetul năsdrașan și fata de împérat	555
<i>Gheorghe din Moldova</i> : Gândul	305	" Sluga împératului	591
" Ea	411	<i>Ion Pop Retezanul</i> : Pinteaa vitézul	25
<i>Ilie Ighel</i> : Indoliată	20	<i>Iosif Starca</i> : Doine de pe Mureș	560
" Era	20		
<i>At. M. Marienescu</i> : Moșul din Vidra	328	V.	
<i>Al. Macedonschi</i> : Ángelul și copilul, după Reboul	40	<i>Novèle, schițe, piese.</i>	
" In restrîște	67	<i>T. Bule</i> : Schițe de călătorie	112. 123. 137. 207. 219
" Grija de mîne	159	" 231. 242. 399. 411	
" Psalmi modérni	267	<i>Carmen Sylva</i> : Pietrile Dómniei	529
<i>Veronica Micle-Gruber</i> : Să-mi desfac firul durerii	43	<i>Traian Demetrescu</i> : Cum s'au despărțit	517
<i>V. B. Mundenescu</i> : Fățarnicii	195	<i>Sora Durma</i> : Cei trei Jenică	92
" Cânteele mele	566	" Desilusie	212
" De la sate	591	<i>Gr. Mărunțeanu</i> : Bilet de corespondență	61
<i>I. Nenitescu</i> : Cântecul Prutului	434	" Contrast	170
<i>D. C. Ollanescu</i> : Satira IV	1	<i>Aurilia Păcățian-Rubenescu</i> : Mama lui cea fru- mósă	303
" Satira V	325	<i>I. V. Pașcan</i> : Șcôla cu noroc	109
<i>Cincinat Pavelescu</i> : Rondel	234	<i>Radulescu-Niger</i> : Bucuria din urmă	2
" O! nu	342	<i>Emiliu Sabo</i> : Durerea și fericirea	409
" Haos	426	" Despărțiti	565
<i>Matilda Poni</i> : Din trecut	38	<i>Const. Stamati-Ciura</i> : In vis și aievea	217
" Bate vînt	87	<i>Maior Tarnovsky</i> : Doi fericiji	283
<i>Traian H. Pop</i> : Nópte de veră	554	<i>Laura Vampa</i> : O dereiare	434
<i>I. M. Ritișorean</i> : Sonet	376	<i>Iosif Vulcan</i> : Dragostea lui George a Florii Nuțului	265
" Pe gânduri	436	" De ce s'a impușcat Costică Bo- rodan	277
<i>Ioan N. Roman</i> : Ochii, după Sully Prudhomme	19	" Dragoste cu pedeci	289
" Pax	100	<i>Duiliu Zamfirescu</i> : Frica	577
<i>Radu D. Rosetti</i> : Meteorii, după Fr. Copée	31		
" Impăcare	160	<i>Traduse.</i>	
" Copilărie	244	<i>Sixte Delorme</i> : Spahiul	343
" Totdauna, nici odată	270	<i>Dickens</i> : Mórtea bețivului	572
" Cântă doică	304	<i>Ernest Daudet</i> : Căsătorie stricată	414
" Lacrămi	450		
" Din lacrămi	460		
<i>Emiliu Sabo</i> : Copila 'n rugăciune	78		
" In cimiteriu	150		
" Sonete	198		
" Lângă lac	258		
" Elenei din Ardeal	302		

	Pag.		Pag.
<i>V. Irving</i> : Femeia	282	<i>Emiliu Sabo</i> : In grădină	320
" Inimă ruptă	403	" Inimă de femeie	345
" Frumosa satului	450	<i>Selăgianul</i> : Scrisoare din București	249
<i>I. H. Mackai</i> : Deodată își aduse aminte	603	" Băile Vulcana	393
<i>Xavier Marmier</i> : Dău vrea	476	<i>George Simu</i> : Ce dic unii dușmani ai femeilor	187
<i>Molière</i> : Amantul ca medic, comedie	115	<i>Iosif Roman</i> : Băile de la St. Giorgiu	452
<i>H. Murger</i> : Bunicul Fost-a-fost	354	<i>I. Frumusețea</i> femeii	549
<i>Max Orléan</i> : Divorțul in America	379	<i>D. Teleor</i> : O părechie	56
<i>Marcel Prévost</i> : Stefan	318	<i>V. A. Urechia</i> : Bacșitul meu de anul nou	9
<i>Max Rochambeau</i> : Acul	198	<i>Elena Voronca</i> : Respuns la cele ce spun duș- manii femeilor	224
<i>Scribe</i> : Măgarul lui Buridan	472	<i>Iosif Vulcan</i> : La Vaț	9
<i>Armande Sylvestre</i> : Isus și cei doi iubiți	426	" Balul	33
<i>Simin</i> : Marseillesa	427	" Concertul și teatrul din Oradea- mare	45
<i>Alfred Touroude</i> : Copilul nimenui, dramă	7	" De la București 129. 141. 158.	163

VI.

Literatură, istorie, instrucțiune, igienă.

<i>Amicus</i> : Dile de aur	561
<i>V. Bumbac</i> : Paserile noastre cântărețe	484
<i>V. R. Buticescu</i> : Iarăs plagiatore	273
<i>A. Naum</i> : Isprăvile lui Păcală	620
<i>Nicolae Nilvan</i> : Pinteia Vitézul	254
<i>S. Rappaport</i> : Sfaturi femeilor	474
<i>A. S.</i> : Despre beuturi	391
<i>Iuliu Vuia</i> : Const. Diaconovici-Loga	361
<i>Iosif Vulcan</i> : Doina lui Lucaciui plagiată	80
" Dimitrie Cichindeal	445
" Amilcar Barca	578
<i>Fără nume</i> : Tratatamentul difteriei	19
" Fumători și nefumători	20

VII.

Salon.

<i>Abrud</i> : Reuniunea femeilor române	537
<i>T. Bulc</i> : Scrisoare din Atena	333
" Scrisoare din Constantinopol	357
<i>Eliseu M. Câmpian</i> : Impresiuni de la o nuntă	609
<i>Cochetaria</i> (Sufragiu universal)	106
<i>Traian Demetrescu</i> : Scrisori găsite	597
<i>Sora Durma</i> : Spre casă	585
<i>I. Femei și bijuterii</i>	573
<i>Marion</i> : Doi prieteni	489
" Gărgăuni	525
<i>Gr. Mărușian</i> : O scrisoare	440
" Respuns la o scrisoare	477
<i>Sofia Nădejde</i> : Nici o faptă fără plată	200
" Comóra	421

" Balul	33
" Concertul și teatrul din Oradea- mare	45
" De la București 129. 141. 158.	163
" Suveniri de la Academie	176
" Serbările de la Blaș	248
" Pe calea ferată	308
" Vâlcele	369
" Malnaș	381
" Brașii de la Tușnad	405
" Noa	417
" Sinaia	429

VIII.

Societăți de cultură.

<i>Academia Română</i> : Cărțile intrate la concurs	21
" Cestiunea ortografiei 103. 141. 151	161
" Sesiunea generală din 1895	117
" 130. 142 154.	164
" Raport general despre con- cursul premiilor Năsturel-He- rescu și Eliade-Radulescu	567

Societatea pentru fond de teatru român :

Societatea pentru fond de teatru român, de Iosif Vulcan	21
Fondul de teatru român, de Iosif Vulcan	69
Convocarea și programa adunării gen. din Brașov	465
Raportul cassarului pe 1891 2	490
Adunarea din Brașov	500. 512

*

Afară de aceste, mai in fiecare numer, cugetări, glume, noutăți literare, artistice și sociale, modă, din țără și din străinătate, ghicituri de tot felul și altele.

ORADEA-MARE (N.-VĂRAD)
1 ianuarie st. v.
13 ianuarie st. n.

Ese in fiecare duminică
Redacțiunea:
Strada principală 375 a.

Nr. I. ANUL XXXI.
1895.

Pretul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 2 fl.
Pe $\frac{1}{4}$ de an 2 fl 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

Satira IV.*

Je consens qu'une femme ait des clartés de tout :
Mais je ne lui veux point la passion choquante,
De se rendre savante afin d'être savante ! . . .
... Il n'est pas bien honnête et pour beaucoup de causes
Qu'une femme étudie et sache tant de choses !
Former aux bonnes mœurs l'esprit de ses enfants,
Faire aller son ménage, avoir l'œil sur ses gens
Et régler la dépense avec économie,
Doit être son étude et sa philosophie ! . . .

Molière. Les Femmes Savantes. — Acte I,
Sc. III. — Acte II, Sc. VII.

Draga mea, înțelepciunea n'o mai căută prin cărți,
Indreptă-ți cercetarea ageră și 'n alte părți :
Impregiurul teu făptura cu comorile-i deschise
Te îndemna să te bucuri, — lasă tomurile scrise
Celor triști ori singurateci, învățaților moșnegi,
Căci din filele lor, poți multe nici că le 'nțelegi !
Pentru ce pribega-ți minte pe cărările științei
Idealuri vagi s'alunge, decă rodul năsuinței
Și-al strădănuirii tale, răsădit ca 'ntr'un pustiu,
Remănă-va sterp de-apururi, și din furnicariul viu
De idei și de icône, care sufletu-ți robește,
Mângăerea séu speranța ce aștepti nu isvorește ?
Pentru ce cu 'nderăptnare te trudești din lucruri mici,
Din nehotărite clipe, rostul vieții să-l despici,
Când hotarul judecății e nemărginit ca Firea
Și tot sus și tot nainte se avântă omenirea?! . . .

E destul că 'n lungă veghe nopțile le-ai petrecut
Și pe fruntea ta senină grigile s'au abătut
Ca un stol de pasări negre ; e destul că gura ta
Rumenă, ce altă dată cu grain, dulce me 'ncântă,
Ați cu tonuri măestrite și cu vorbe 'mprumulate
De prin cărțile străine, rece și cu greutate
Îmi răspunde, — răsfângându-și buzele de sus in jos,
Ca să-mi dea a înțelege cât vorbește de frumos — ;
In sfârșit destul că sufer eu vedându-te schimbată,
Par' că n'ai mai fi tu însă-ți : nici privirea 'nduioșată
Luminând sub negre gene, nici mișcările cuminti,
Nici furișele săruturi, care me scoteau din minți . . .
O ființă nouă 'n locu-ți inaintea mea apare,
Cu obrazul lung și palid, cu pierdută cântare,
Cu păr scurt și mâni pârлите și cu aerul pedant,
Inse plină de 'ngâmfare . . . Vai de tristul teu amant !

* S'a cetit in Academia Română.

Negreșit, e minunată rivna plină de căldură,
Care 'nsufletește astăzi pe femei la 'nvătătură ;
Cu fireștile lui daruri, cu aventu-i mult isteț,
Sexul slab curând va 'nfrânge sexul tare și 'ndrăsneț,
— El cuceritor de inimi căruia toate se 'nchină —
Prin priceperea-i adâncă și podoba-i de lumină! . . .
Le va fi cu greu, — mi-i tēmă, — de-acum bieților
bărbați.

Să mai cărmuiască lumea, ori să fie ascultați,
Căci femeile, in lupta astei nouă vieți intrate,
Își vor făuri și-acolo drepturi de întietate,
Pentru-a răsturnă trecutul și-a opune pe pământ
Libertatea de năravuri libertății de cuvânt!
Unde vor ajunge nu știu, dar măhnit la vatra rece
Soțul așteptând soția 'nsedar vremea-și va trece,
Iar copiii, făr' de mamă, întâmplării părăsiți,
Vor umblă pribegi pe drumuri, goi, flămânzi si ofiliți !

Astfel e, când in potriva firnicelor ei meniri
O femeie-și lēgă viața de străine 'ndatoriri
Și pe cele din pregiuru-i pentru dănele jertfese !
— Când se surpă temelia casa 'ntrēgă risipește —
Ș-apoi ce folos avē-vom, că veți și să lāmuriți
Palimseste și probleme, séu pe cer să urmăriți
Mersul stelelor, de pildă, decă trudnica știință
Poțe să sēlbăticēscă gingașa vōstră ființă,
Dându-i gânduri nesdrāvane și dorințe ce 'ntețesc
Patima de rēsvrătire din adāneu-i sufletesc !
Noi setoși de mângăere și de fragedă iubire,
Ōre pierde-vom și astă dulce-a vieții-adimenire,
Decă in ispita 'n care ați cădūt se vor sdrobi
Bunățatea 'n peptul vōstru și indemnul de-a iubi ?
Veți pluti atunci in sfere ideale și innalte
Poțe . . . inse noi bărbații preferim pe celelalte.

Cum? in lume amăgiții nu găsiți că sūnt destui,
Că de falsă polcielă ōmenii-s acum sātui
Și că proletarii cărții cresc necontentit la număr,
De cereați cu ei pe-o cale să păsiți umēr la umēr ?
Ca să covērșiți voi golul neștiinței, fără fund,
Unde-atāt de multe rele și miserii se ascund,
— Chiar dec'ați atinge culmea cea a tot scānteetōre
De eterne adevēruri Geniului roditōre, —
Ve 'nșelați! . . . Apostolatul printre cei de ați e greu,
N'au să aibă 'n voi credință, cum n'au nici in Dum-
neđeu,
Ș-apoi chiar dec'ați invinge, câte ar putē pricepe
Unde incetēză jertfa, datoria unde 'ncepe ?

Căci sub boldul măgulirii și-al fireșcii slăbiciuni,
Voi mai toate sînteți prada trufașei desertăciuni;
Ah! și nu-i păcat mai dulce și mai voitor de bine
Unui suflet de femeie, cum e dragostea de sine!

Și cu toate astea, care e mai nobilă solie
Pe pământ decât a voastră?! A fi mamă și soție,
A veghiă în giurul nostru, ca un ânger păzitor,
Cu blândețe, cu răbdare și cu suflet iubitor,
A ne da inseninarea clipelor de fericire
Și-a legă o viață 'ntregă cu o dornică privire,
Ore nu-s destul de sfinte aste mândre însușiri,
De mai căutați aiurea sîrbede 'ndeletniciri,
Nu 'nțelegeți, că Natura, când a scos lumea din chaos,
Ne-a dat nouă lupta vieții, vouă casnicul repaos?
Ce să ve 'ncercați voi mintea cu mulțimea de-arguții?
Când din lăgân și din pôle dolofanii de copii,
Ve 'ntind brațele lor albe către sinurile pline,
Când în casă sub indemnul harnicelor gospodine
Rostul trebilor e spornic și bărbatul obosit
Își găsește patul môle și căminul încălzit?!

Dar copiii cresc și calea vieții li se 'ntinde 'n față
Pașii lor nesiguri încă au nevoie de povetă;
Mama-i va lua de mână cu 'ngrigire-i va păzi
De primejdii și cu pilda-i inima le va întări.
Din pregiurul ei, ca roiul, toți luatu-ne-am aventul.
Binecuvîntarea mamei umple de belșug pământul,
Sfatul ei în noi tresare, plin de blânde înțelepciuni,
Ca și sfânta amintire a întelei rugăciuni!
Cruntul strigăt al durerii către dînsa ni se 'ndrăpță,
Ea mai cu 'nlesnire iertă și cu dor mai mult așteptă;
Iar pe lume, pentru dînsa, mai iubit și mai frumos
Nu-i nimic decât copilu-i, fie cât de păcătos!
Cine n'a simțit pe frunte lunga mamei sărutare
Și în ciasuri de urgie n'a găsit o alinare
Lângă sinul ei, acela nu cunoșce cu ce drag
Și încredere copiii calcă părintescul prag.

Da! pentru copiii voștri toate darurile minții
Și comorile ce vîrsă cornul de-aur al științei.
Cu folos și mână largă, toate să le răspândiți,
Ca să faceți din ei omeni luminați și fericți.
Iată țelul către care năsuințele femeie
Pururea să și le 'nalțe, decă 'ntr'adevăr scînteia
Dătătoare de viață dela dînsa o primim
Și 'n lume ea sfîșește tot ce credem și iubim!
Sufletelor noastre pline de 'ndoeli și de amaruri
Dați-le îmbărbătare și-ale bucuriei haruri!
Instrunați duiosa liră, curcubeelor cereșci
Smulgeți rațe și vopsele, calea vieții omenesci
S'o împodobiți; căldura artei bine-făcătoare
Ne-o împartășiți voiiose . . . numai astfel roditore
Ve va fi învățatura și-ale vostre străduinți
Vor pute să făurască buni copii din buni părinți!

Deci frumoșii ochi întorce-ți, dragă, iarăs către mine,
În prăpastie aruncă-ți cărțile celea luate;
Fericirea cuiub nu-și face între mucede hîrtii! . . .
Să ne bucurăm de sore, de pâne, de câmpii! . . .
Gingașă pășește-mi pragul, vom începe-o viață nouă.
Vino! lasă să-ți aterne rochia ușoră 'n rouă
Și pe pîrul teu cel negru pune-ți roșii trandafiri.
Cîntă, riđi, căci veselie șterge negrele-amintiri!
Ah! cu cât mi-erai mai dragă, când în alb investimentată
Alergai cu mine-alături după fluturi, altă dată:

Îmi păreai a fi o țină furișată din povești,
Ca să-mi torci ținile de aur, să me 'ncânți, să me iu-
bești,
Nu să stai, ca ađi, departe, cu zăvórele inchise,
Rece și posomorită! . . . Lasă tomurile scrise
Celor triști și singurateci, învățaților moșnegi,
Căci din filele lor, póte, multe nici că le 'nțelegi!

Octombrie, 1894

D. C. OLLANESCU.

Bucuria cea din urmă.

I.

Părintele Andrei Murgu se hodinia sub nucul cel
mare din curte. Pe mēsa de brad, îi sta cartea le-
gată cu piele, cu colțuri de alamă pe vîrfuri, cu
inchidătoare la fel. Alătura ochelarii, scoși pe ju-
mătate din tocul lor. Mai încolo, o bîrdacă plină
cu apă; iar într'un colț, puiul de pisică al preote-
sei, cu cerceluși de lână roșie și albastră și cu pangli-
cuță pembea impregiurul gâtului.

Pisoiful moșăia și torcea.

Părintelui Andrei îi fugiau ochii pe câmpul plin
cu verdeță, iar gândurile lui și mai departe, că mai
aprig le e sborul.

Sórele trecea prin frunzișul nucului care-și cul-
case umbra la dreapta, incondeia pe la marginile ei chi-
pul frunzișilor și, sub copac, felurite ochiuri de lumină
poleită.

Salcâmii, cari stăteau strajă și si nópte impregiu-
rul ulucelor, se îmbrăcaseră de doue țile cu florile dă-
ruite de Prier și imprășcieau un miros dulce de par' că
te adormia

Prin curte paserile ciuguliau ici și colo; Griveiu,
care ierna se făcea colac la ușa tindei, acuma nu-și mai
ajungea, așa se lungia de tare la umbra unui vișin.

Casa, cu fața la sóre, par' că-ți luă vedu de cu-
rată și frumos văruiță ce eră; ușa și cercevele ferest-
relor erau vâpsite cu cafeniu, spelate și bine șterse ca
și ochiurile de geam cari păreau oglinđi.

În toate se vedea o mână harnică de femeie.

Nu știu la ce anume se gândia părintele Andrei,
fața in se nu-i eră tocmai veselă.

Și ce infățisare la el, de om blând, bun la suflet
și cu credință în cele sfinte ale bisericeii!

Eră nalt de trup și nițel adus de umeri, că multe
poveri îi pusese dór nevoile vieții și cei șaptezeci de
ani al vârstei.

Pêru, desfăcut acum, îi cădea în plete pe umeri,
ca doue caiere de lână albă, în care tinerețea din vre-
muri mai uitase câteva fire negre, rătăcite ici și colo.

Barba, cu deseversire albă, desă și luciosă, îi aco-
peria peptu și implinia aieru blajin al chipului.

Ți-eră drag să te uiți la dînsu, și mai drag să-l
ascuți grăind cu omenie, și 'n așa fel, șcii, că făcea pe
român să înțelgă, să se rușineze de-o faptă rea și să
se căiește.

După ce se gândi o bucată de vreme, își aședă
ochelarii, deschise cartea la viața Sfântului Gheorghie
și încep să citescă cu glas.

Iacă atunci o femeie c'um copilaș la sin, că se ivi
la pórtă.

Griveiu simți și mării; dar decă îi mirosi lui a

om bun își intinse și mai lung botu pe labe și remase nemișcat în lenea lui cea dulce.

— Ce e, Marando? întreba părintele pe femeea care par că se codia să intre.

Dacă vedu inse pe părintele că tot cu blândețe îi grăește, prinse inimă, trecu pragu, și cu grabă se îndemnă să-i sărute mâna și să o lipescă apoi de fruntea ei.

— Ei, ce, iar ai vr'o nevoie, Marando? . . .

— Sărut mâna, părinte Andrei, uite iar, nu-ți fie cu supărare. Naie de pe unde s'a dus nu mai ne trimete nici o veste; dela curte nu vré să-mi dea nici uu ban, că ci-că Naie s'a dus să muncescă în altă parte și eră dator. — Păi uite, oi munci eu și pentru Naie, am dîs boierului. — Tu ai copil de țîță și alți doi cari se țin de fustele tale . . . Nu-ți dau, că nu poți să faci muncă cum se cade . . . Și iac'asă, părinte, sărut mâna, n'am încot'o să-mi întore ochii; dór la sfinția ta, să me înveți că în ce chip să fac?

— Ei, și Naie a făcut reu, cum a făcut, Marando taică . . . De! Dacă eră dator trebuia să rămie tot pe moșia boerescă și să muncescă mai cu temei . . .

— Păi nu se mai scăpă, săracu de el, de datorie peste datorie . . . Că nuș'cum pustia, părinte, sărut mâna, dar creșce foc datoria la catastisurile boierului . . .

Părintele Andrei oftă un pic și cătă spre cer . . .

Șciea el cum creșce datoriiile, că dór veduse multe, vreme de cincideci de ani!

Dar ce putea el să facă?

Odată numa cercase și el cu vorbă bună pe lângă unii arendași, pe care-i socotise mai ai lui Dumneđen? . . .

Dar, vorba ceea: în pustiu gēba grain; cine e să te audă?

Șciea el, bietu părintele Andrei.

De-aceea, ca de-atâtea ori în vieța lui, chemă pe preotesă.

Eră bătrână ea și părintele; fusese femea care ascultase de grainu lui blând și de inima lui bună; trăsese cu el în jug de-un amar de ani, înnodase cum putuse căpētețele nevoilor casei, — și mulțămită Domnului, tot gāsise pururea de unde să pōtă ajutā și pe alții.

Iac'o, scurțică, slabă, dar în puteri încă, cu fața sbăreită, dar plină de bunătate.

— M'ai chemat, sfinția-ta?

— Da, preotesă taică. Uite Maranda lui Naie . . . Nuș'ce-are să-ți spuie . . . și ia veți, vr'un ciur de mălaiu, nițică legumă n'ai pe unde-va de priștos, și vr'un leu uitat în vr'un colț? . . . Dă-i, taică, dă-i . . . și spor să-i fie în casă . . .

Maranda plecā în jos ochii muiți în lacrimi, își sărutā pruncu și se luā după preotesă.

Popa Andrei își cunoscea omenii din sat și din dece sate de prin pregiur.

Pe mulți lenoși de fire, îi sfātuise la hărnicie și-i făcuse omeni; ajutase pe mulți nevoiași cari, cât se trudiau, nu puteau să puie nevoilor capēt.

De tiner, de când începuse cu slujba în satu Călina, să se îndemne el ca alții să cēră pentru înmormētări, pentru botezuri, pentru cununii atāta, ori atāta, că de unde nu, nici îngropā, nici botezā, nici cununā? Dōmne fereșce!

De cum îl chemā rumānu, alergā; și de multe ori, pe lângă că-i ușurā sufletul cu vorba, îi ușurā și nevoia cu banu lui din pungă.

Asă făcuse pe rumāni, din tatā în fiu, să nu se vrājmașescă, să ție la biserică drept-credincioși, să ție sfintele sērbători, să credā în ajutoru cerului Sfânt.

Duminicile, și la dīle mari, le grāiā din ușa altarului și le da povețe; îi îndemnā la ascultare și la hărnicie, precum și unul pe altul să se ajute intru nevoile lor.

În certurile ce nu se putea să nu se întēple, că dór omeni erau, la părintele alergau toți pentru împăciuire, și părintele Andrei le sta drept sfātuitor și împăciuator.

Cei cu dare de mână nu se dădeau înlături dela datoriiile către preot, — după puterea lor; cei săraci făceau și ei când puteau și făceau din inimă, căci drag le eră părintele Andrei care bine făcea tuturor și reu nimēnui.

După ce porni Maranda, încăreată cu mălaiu, legumă și c'un leu de parale, — părintele vrū chip să cītescă.

Inse iarăș îl furară pustiiile de gânduri . . .

Ce amărăciune îi turburā ore sufletu?

Părintele Andrei avea el ceva, — un ghimpe care i se infipsese de cătă-va vreme într'un colț al inimei și care, uite, îl înțepā în ciaturile lui de odihnă.

Avea pe fiu-sen Mihael, băatu cel mai de pe urmă, și care-i rămāsese singur, din optspredece copii pe care de mici îi luase Dumneđen.

II.

Și asă pe gânduri stātu părintele Andrei multă vreme.

Prinserā-a trece într'un târziu copiii dela școlă, amestecați cu fetele, doi câte doi, în rēnd cu soldații.

În dreptul casei popei, care cum ajungea, își luā căciula și strigā cu putere și cu glas subțiratec de copil, un: sărut mâna! . . .

Părintele Andrei, tresări la cel întēiu strigāt, apoi se ridicā și eși în prag ca să pōtă mulțumi tuturor.

Iaca pe urmă și învățătorul.

— Sărut mâna, părinte Andrei, îi grāi și se oprī în dreptu porței.

— Să trāeșci, taică. Încotro?

— Veniam să mai stau de vorbă cu sfinția-ta.

— Ren nu făcuși, fētu meu, la osteneșce și vino să ședem colo.

— Tot subț nucu sfinției-tale, hai?

— Tot subț el, fētu meu, că numai el mi-a numerat, pe fite-ce-an, firele care innālbiau . . .

— Și faptele bune ale sfinției-tale, părinte Andrei . . . Că de 15 ani de când m'abātut norocu în comuna asta, numai bine vōd din partea sfinției-tale.

Amēndoi se aședarā subț nuc.

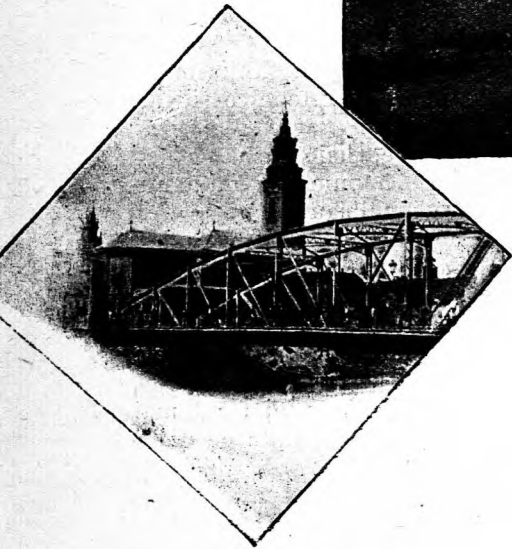
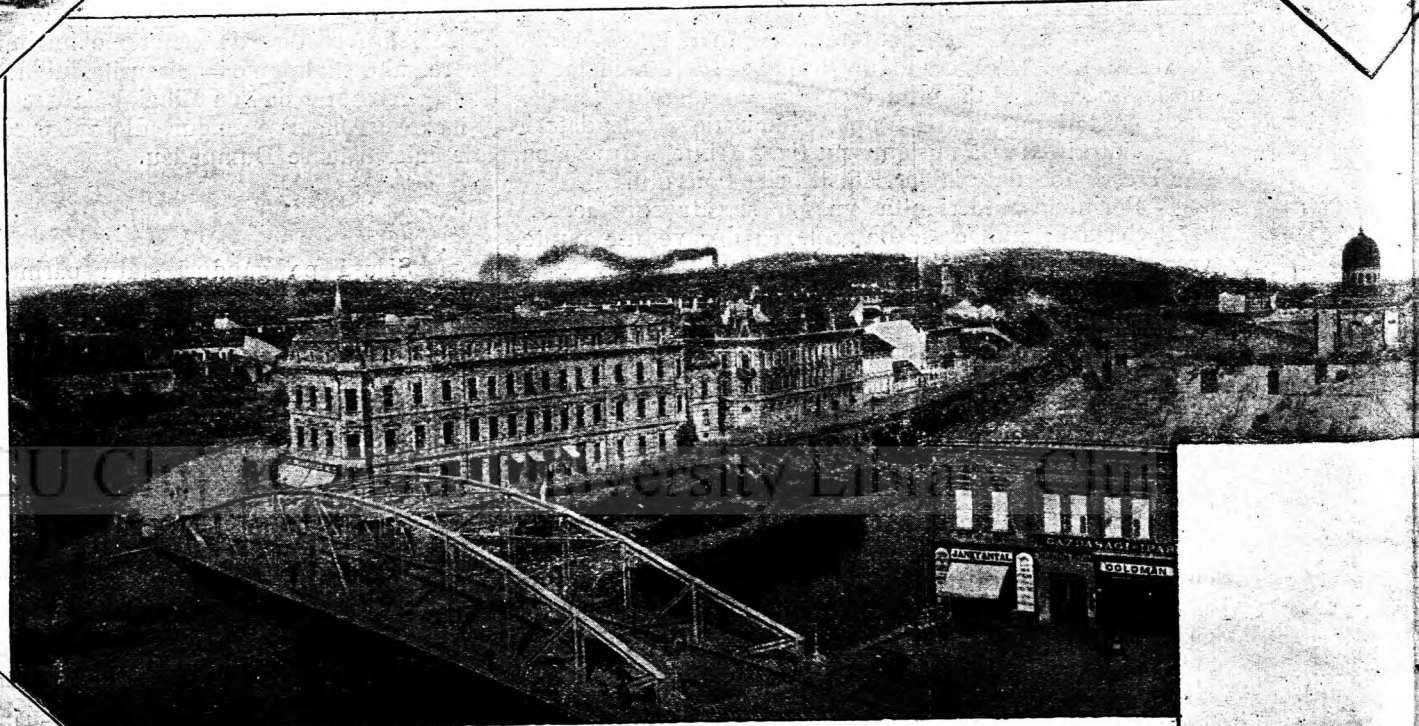
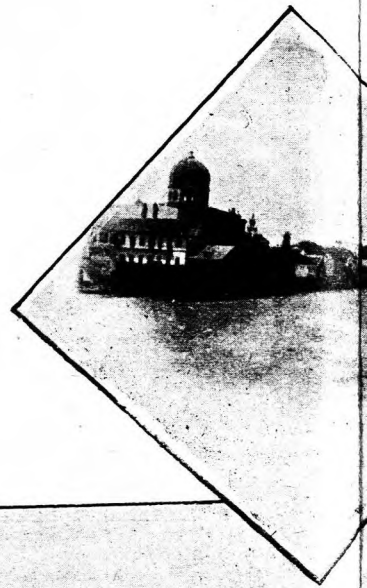
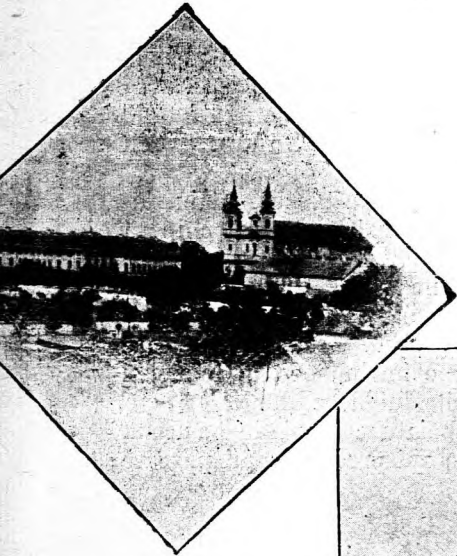
— Păi, face omu ce pōte, taică . . . grāi părintele și cam gemū când stātu pe scaun.

— Las' părinte Andrei, că sfinția ta ai făcut mai mult chiar decāt ai putut . . . Adă-ți aminte ce eram când am venit în comună? . . . Un biet āla, abii eșit din școlă, fără multă minte, și care de! . . . eram trimis să dau minte copūlor . . . Mai aveam și câteva năravuri de pe la oraș deprinse . . . Cum m'ai tāmăduit de degrabă sfinția-ta, decāt ai fost om, nu glumă! . . .

— Dī că ai fost și dta pāmēt bun în care a rodit sēmēnța sfaturilor mele . . . fētu meu. Numai de-un nărav tot nu te lași . . .

— Care părinte Andrei, care? întreba învățătoru și cam plecā ochii în jos, și se cam roși la față.

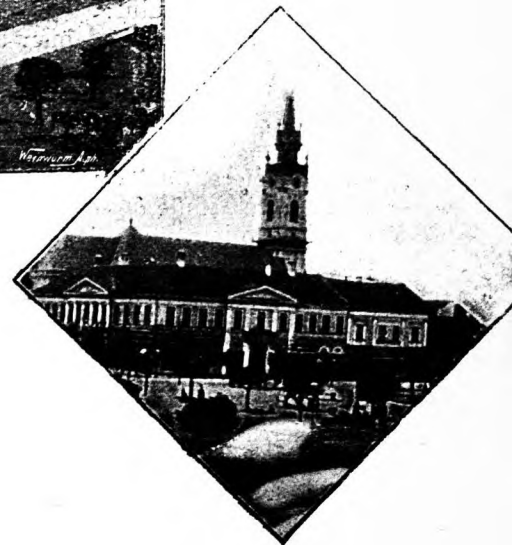
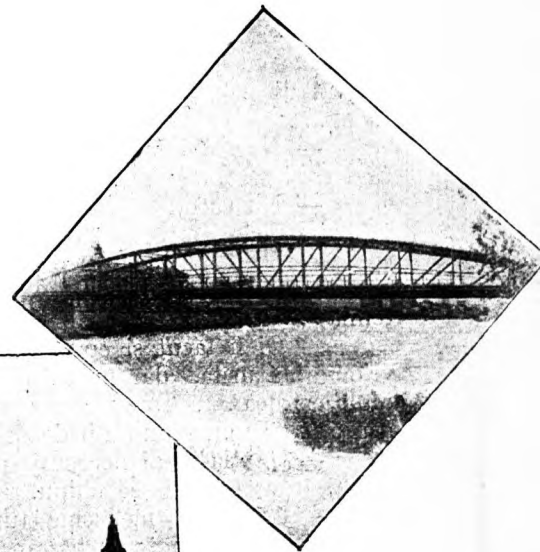
— Te cam fereșci și tot e bine, dar și mai bine ar fi să n'ai ce feri, taică . . . Ce-or fi avēnd fărāmele alea de fītuici de te farmecă asă, nu-mi dau sēmă; da,

Catedrala r. cat.
Podul cel mic, cu biserica St. Ladislau.

ORADEA
Sinagoga
Biserica st. Ladislau

A-MARE.
israelită.
isla cu statua.

Biserica gr. or.

Podul cel mare.
Catedrala gr. c.

uite, prea le învârtești des cu primaru, cu ăia dela tu-tunuri, cu logofetu și cu mașinistu dela curte... Și... ve seuturați reu punga!...

Dascălu Radu Scânteie, o cam incurcă, și scân-teiele ochilor lui negri se pierdură într'o căutătură in-tunecată.

— Ei, las', nu te măhni că-ți dăc, — luă vorba părintele, cu glas blând, împăciuitoar... Tot omu, taică, ori cât de pâne albă ar fi, cată să aibă ceva neghină in el...

— Nu, părinte, nu; sfinția-ta nu ai nimic, și așa ar trebui să fiu și eu...

— Nu socotî că n'am și eu, taică, nu socotî, — grăi popa c'un oftat adănc...

— Póte alții fiind pricină, părinte Andrei, alții, iar nu că in sufletul sfinției-tale ei fi având vr'o me-téhnă...

— Oi fi făcut și eu vr'odată in viața mea, dascăle, vr'o faptă urită, dar nu mi-o aduc aminte unde m'a uitat vremea... De-ai-a trag ađi necasurile care me usucă... Dumneđu nu pedepsește pe nedrept, taică...

— Sfinția-ta ai necasuri, părinte Andrei. Miru-me... și totuș te vedește chipu.

— Mihai al meu me turbură, taică, Mihai, pe care mi-l socotiam toiag bătrânețelor.

— Iaca minune! Și cum, taică părinte?

— Apoi nu știi că l'a adus Dumneđu acasă de sfințele Paști? Iar decă l'a adus, ce bucurie socotești că mi-a făcut? Că de unde l'am primit cu brațele deschise ca pe-o comoră a inimei, cu amărăciune am cunoscut că mai am fiu și amărit am ramas după ce mi-a pornit d'acasă.

— Iaca taci, sfinția-ta!... Și 'n care chip ți-a putut el fi așa de hain?

Părintele Andrei își acoperi un pic fața cu amăn-doue mânele, ca la cel mai greu păs și oftă; iar numai după ce trecură câteva clipe, dobândi grai să-și pótă ușurá doru sufletului:

— Apoi, Mihai al meu chip invéță la seminar, că așa ne mângăiasem eu și preotésa, preot să-l vedem in satu ăsta, in care am păstorit pe rumáni vreme de cincideci de ani!... Că nu mai pot, uite, cât s'ar păré că tot țiu, că tot o s'o mai duc. Și mult ne veseliam, eu și preotésa, când sosiá odrasla, și când impreună vor-biam de cele sfințe, de cele sufletesce. Par' că intineriam, par că-mi da inima muguri de flóre, când l'auđiam că glă-suește așa de frumos troparele, la prasnice, și că im-plineá rostu sfințe liturghii, din strana dreptă. Ce să veđi acuma când ne sosi la sfințele Paști? Nu mai erá Mihai al nostru; nu. Las' că l'am făcut cu mare greu să cante prohodu in sfânta Vinere a patimilor; las' că in nóptea sfinței invieri, care-i bucuria creștinătăței și mângăierea sufletelor, n'a vrut să cante decât ángerul a strigat, da pe urmă mi-a spus că nu mai are in cu-get să se facă preot... Of! ce Paște a fost pentru mine, taică... Ciocniam ouele roșii și par că-mi venia să plâng...

Părintele se opri din vorbă, că lacrimile îi și in-caseră glasu.

— Ei da cum, de unde gându ăsta? Că uite, ce să-ți spui, sfinția-ta, și eu sânt uluit!

(Va urmă.)

RADULESCU-NIGER.

Să desprețuim vanitatea, decă nu voim ca ea să ne facă desprețuiți.

Dispreț.

După Iulia Hașdeu.

Pentru anii mei, amorul încă nu e! N'am iubit!
Am tot rís de chipu-i rumen pân' acum neconținut.
Fața lui trandafirie e curată născocire,
Spusă póte-odinióră de-un poet, așa 'n neșcire.
Căci mai toți amoresații cari 'n cale mi-au eșit
M'au făcut să-mi trecă pofta și dorința de iubit.
Fața lor séu este pală, séu de-odată-i înroșită
De-o roșețá ca de friguri; iar privirea rătăcită
Ba aruncă 'n ori-ce parte fulger crunt, reutácios
Ba e fixă, speriósă neavând nimic frumos. —
Intr'a lor timiditate, decă știu ca să roșescă,
Mutra lor este stângace și încep să se prostescă;
Gura lor nu ăice-o vorbă căci se tem c'or ăice-o reu
Halul ăsta 'n totdauna m'a făcut să ríd mereu.
Sânt prea tinéră acuma, — póte mai târđu... vre odată,
Să am milă și 'ndurare de privirea lor speriată;
Iar baladele lor blânde póte-odată să le-ascult;
Astăđi inse îmi par próste și me fac să ríd mai mult. —
Mi se spune că Amorul me va pedepsi odată,
Că târđu séu mai de vreme pe-o figură adorată,
Voi dorí, ca să ved jalea séu privirile de foc
Care me resping acuma și de care îmi bat joc.
Nu ăic ba!... E cu puțință!... Inse pân' atunci intr'una,
De-a Amurului putere o să ríd in totdauna.
Acea ăi, dec'ó să vie, dar de care me 'ndoesc,
Este încă prea departe. Pentru ce să me 'ngrozesc?
Așa dar, cât mai sânt încă intr'a vieței mele flóre,
Nu răpiți a mele visuri! Ah! Lăsați a mea candóre!
A mea dulce nepăsare pentru ce să mi-o furați?
Toți acei cari Amorul ne'ncetat mi-l láudați,
Când, prin vėrstă, sânt femeie, iar prin inimă copilă,
Astă clipă trecetóre nu mi-o luați fără de milă.
Dați-mi voe prin grădină veselă să rătăcesc,
Să gonesc negrele visuri și să nu simț că roșesc
Dați-mi voe, in pădure, să culeg crinul curat,
Flóre albă, fecioréscă, ca ș-un suflet nepétat.
De defectele femeii, dați-mi voe a fugi!
Voi să fiu frumósă, inse fără artă, făr' a șei,
Farmecul ce naște 'n mine și puterea ce o are
N'am nevoie a cunósce. Am dorința cea mai mare
De-a trăi in mulțumirei nedesriscă: c'am păstrat
A mea inimă ușorá și-al meu suflet nepétat.

CAROL SCROB.

Cugetări.

Doce mijlóce ca s'ajungi bogat:

Intéiá: — Să-ți mărești venitul până se găsește in echilibru cu dorințele și nevoile.

Al doilea. — Să-ți micșorezi dorințele și nevoile până se găsească in echilibru cu venitul.

*

Decă nu poți a te face să fii iubit mult, fă ca să se témă de tine puțin.

*

Nu face nimica in momentul mâniei. Nici odată nu vei plecă pe mare in timpul furtunei.

*

Musica este cel mai neplăcut și cel mai drăgălaș din tóte șgomotele.

Copilul nimănui.

Dramă în patru acte de *Alfred Touroude*.

Persónele:

Armand.
Robert Duversy.
Duversy.
Maximilian Duteil.
Gustave Lebrun.
Salvoys.
Jeanna.
Dna Duversy.
Turquoise.
Doi lachei.
Un martor.

Invitați, invitate.

ACTUL I.

O cameră simplă, dar veselă. În fund un lăgân și un pat cu totul alb, cu perdele. O mică mäsă cu lucru de femeie; o mäsă în mijloc.

Scena I.

Robert. Jeanna.

Jeanna (în picioare, cu brațul sub cel al lui *Robert*, și capul pe umărul lui, la picioarele lăgânului, în față spre public, contemplând copilul ce dorme.) Cât de bine dorme! Iar privește dar cum dorme el din toate puterile lui! Cu degetele strânse... Și cum mai suride... Visază de sigur că noi îl privim... Ori ce-ai spus e tu, dar îți sëmănă bucălică ruplă!

Robert Sëmănă cu tine mai mult încă.

Jeanna Ba te înșeli! Nu știu ce fel îl vezi tu? are totul al teu... obrazii, fruntea... A! dar ochii?!

Robert Nebunatic! tu me vezi pretutindenea. Te iubesc.

Jeanna Dar pe densusul... îl iubești.

Robert El... e tot ceea ce ești tu, și tot ceea ce sunt eu. — Lasă-mă să-l sărut.

Jeanna Ia séma numai să nu-l trezești.

Robert (scoborându-se.) Scump fiu!

Jeanna (după ce-a închis perdelele lăgânului) Ah! cât sunt de fericită, că tu-l iubești așa de mult!

Robert Și pentru ce? (Se pune la mäsă din mijloc)

Jeanna (viind la el.) Ei vezi... pentru că...

Robert Jeană!...

Jeanna (ședând în față lui *Robert*) Ei bine, da! gândurile me frământă și nopțe; nu mai dorm, nu mai trăiesc; ocărășce-me dec'o vrei, dar asta-mi întrece puterile; ochii lui, cari încă n'au o privire întitoare, fac deja pe-ai mei să se plece...

Robert O! scumpa mea Jeană!

Jeanna Fac reu; dar ce vrei tu? Mândria mea me privește cu ochii fiului meu! (Se scotă) Îți aduci tu aminte, nu-i așa? fără tată, fără mamă, singură în lume, eu eram veselă și vrednică totuș; neavând pe nimene, ave m pe Ddeu! Intr'o di, ai venit tu. Cine erai tu? Ce-mi pășă! Erai tu! Sërmana mea inimă s'a deschis la rațele surisului teu.

Robert Dar vezi cum și inima mea bate la aste amintiri trecute! Ah! cât sunt de bune, cât de frumoșe, cele întei sărutări! Inima-i de cëră când primeșce în ea tiparul celui întei amor, și e de marmoră apoi pentru a-l păștră. Aide Jeană, te iubesc! Tu ești veselia și fericirea tinerilor mei ani!

Jeanna Cât îți mulțumesc că-mi vorbești astfel, mie, care nu sînt femeia ta!

Robert Da, tu ești femeia mea. Legile nu ne-au unit; dar vorbeșce tu cu dreptul... tu nu ești o întreținută pentru mine! Vezi cât trăim de liniștiți, fericiți, mândri; vezi ce respect avem unul pentru altul, și spune-mi decă ești tu soție sêu întreținută.

Jeanna Cât ești de buu!

Robert (rîdënd.) Nu, eu sînt egoist, ca și ceilalți; am defectele mele de asemenea. Vai! am îndurat lupte stranii...

Jeanna O spune-mi... spune-mi totul!

Robert Îmi pare că sînt doi ómeni în lința mea. Cate-odată, la risetele amicilor mei, me întreb, pentru ce n'aș trăi și eu ca densusul, gustând e di — pe di ce trece, plăcerile și nebuliele lor, — și niște dorinți imense să arunc asupra-mi, și... me simt fiul tatălui meu! S-apoi, — simțul ce mama mea mi-a pus în inimă, me opreșce de-odată: Sînt cuprins de un adânc desgust pentru plăcerile colegilor mei, căci ceva se revoltă acolo! Trebuie să me mărturisesc ție: Simțindu-me făcut astfel și după chipul tatălui și după a mamei mele, — am renunțat a me aruncă în destrămările vërstei mele, și de a te atrage și pe tine pe urma mea. Am renunțat prin respect și mândrie, — pentru iubirea fiului meu mai ales, căci voese ca el să fie fiul unui om onest și a unei femei oneste.

Jeanna Dar atunci...

Robert (sculându-se) A! înțeleg bine! Și crezi tu e'am așteptat strigătul teu de mamă pentru ca să me gândesc la viitor? La prima silabă pronunțată de copilul meu, inima-mi a tresărit și mi-a strigat: fii mândru, fii vrednic de copilul teu, — aibi îndrăsnela datoriei tale! (Trece în stînga.) Vai! am un tată; el ș-a clădit în mine niște speranțe după planul și gustul seu; el vré să-mi zidescă viitorul și să-mi dică: intră, aici, este fericirea ta! Acest lucru e respectabil, căci e amorul părințesc. Și cum să sfărmi aceste proiecte? Cum să spui totul? — El e iute, poroneitor, sceptic; el nu crede în iubirea sinceră, curată! — Nu pot dar nimic — trebuc să așteptăm... n'am decăt douedeci și patru de ani! N'am deci încă dreptul de a fi într'adevăr tată, căci nu voi să-mi recunosc fiul fără a-l legitimă. Să-l iau pe el, — și să te las pe tine!... Aide de... te-aș insultat prea grav! Să așteptăm.

Jeanna Încă un an... ce mult e!...

Robert Fii liniștită; decă voi puté să ve dau onórea mai înainte, și să-mi mulțumesc astfel și sufletul meu, o voi face-o: în tot casul, într'o di tot se va face, pentru că iubesc prea mult pe acest copil, pentru a nu-i face fericirea, — mai ales că noi avem drept la respectul lui, — și că într'o di el s'ar puté întrebă, care din noi doi eră mai nedemn de densusul.

Jeanna *Robert!* cât îmi place să te ascult astfel! cât te iubesc!

Robert Îți mulțumesc! (O sărută și urcă.) Acum, adio!

Jeanna Pleci?

Robert Da. Tata dorșce să facă cateva visite eu mine.

Jeanna Atunci de pe sëră.

Robert (pe prag.) Da! (Revenind.) A nu! nu în astă sëră.

Jeanna Pentru ce?

Robert Trebuie să merg într'o întrunire de tineri. Știi că n'am nici o plăcere pentru astfel de lucruri, — dar m'au rugat atât de mult... Hei! nime nu știe că

te iubesc! deci toți me cred liber. Trec drept un sêl-batec cu totul primitiv, și cu toții rid de mine! — Dar eu, — fericit! — rid mai bine de dênșii toți. Ei conspiră chiar contra virtuței mele... dar dealtmîntrelea tôte incercările amicilor sînt cât se pôte de modeste, de ôre-ce cunosc indetul tãria caracterului meu. Dicã ei ce le place, — dar eu te iubesc, — și numai pe tine.

Jeanna. Numai!... Și cu tôte aceste tu șcii cât sînt de gelôsã.

Robert. Chiar trebuie sã fii puțin: gelosia este parfumul amorului. Primeșce dar pentru tine, pentru el, și pentru voi amândoi! Pe mâni. (*O imbrãțișezã.*)

Jeanna (conducându-l.) Și 'n totdauna. (*Ea se opreșce la drépta, in ușã.*)

Scena II.

Jeanna (reintrând.)

Nu, nu mi-i fricã. Îl cunosc prea bine pentru a nu me puté increde in vorbele lui. (*Sede.*) Pãnã mâni fãrã dênșul! Singurã... nu! am pe copilul meu. Și el dórme... Aide, sã lucrez încã puțin. (*Incepe a brodã. Imediat cineva sunã. Jeanna se opreșce, apoi:*) A!... dar cine pôte veni la mine? (*Bate la ușã.*) Intrã! (*Se întórnd, vede pe Armand și se ridicã incremenitã*)

Scena III.

Jeanna, Armand.

Armand. Bunã ziua, dșorã!

Jeanna. Dta! dta dle?

Armand. Da, eu.

Jeanna. Marie! Marie!

Armand. De gèba strigi, dșorã! servitorii sînt totdauna a celor ce-i plãteșce bine.

Jeanna. Dar ce vrei dta?... pentru ce-ai venit aici?... ai indrãsnit încã?

Armand. De ôre-ce in fiecare datã când me veđi apropiindu-me de dta, iți indoiești pașii și întorni capul, și de ôre-ce eu totuș nu mai pot trãi fãrã a-ți spune tot ceea ce gãndesc, — trebuie negreșit ca sã intrebuintez mijlôcele estreme, ca sã vin unde stai dta, la dta.

Jeanna. Și pentru ce?

Armand. Pentru cã te iubesc.

Jeanna. Dle!

Armand. Te iubesc nebuneșce! Dar numai vèdându-me aici, intrând lângã dta astfel, dupã ce cauți sã me inlãturi in fiecare ãi fãrã sã se ostenescã paciența și speranța inimei mele in fiecare ãi jignitã, tôte aceste trebuie sã ț-o spue indetul cum te iubesc! Am luptat, ei da! Dupã multã trudã, m'am declarat inse invins. — Oh! nu-mi raspunde încã! lasã-me sã-ți spun totul mai intei. Vèdându-te astfel, desprețuitôre și radiôsã, am voit sã șciu cine ești, pentru a indrãsni mai mult pôte, — pôte pentru a perde ori ce speranță. Șciu acum cine ești; șciu cã ai un amant; un copil; șciu totul și totuș me veđi aicea. — De mi-ai raspunde chiar cã o sãrutare de-a dtale m'ar ucide, eu ț-aș cere o sãrutare, cãci ce mi-ar pãsã de viețã, când privirea-ți s'ar oglindii in ochii mei și respiru-ți pe buzele-mi. Veđi bine dar cã trebuie sã-ți vorbesc, și sã me ascultii.

Jeanna. Dar n'ai sã eși odatã?

Armand. Cãt ești de frumôsã!

Jeanna. Pentru Dđeu...

Armand. Voi sã-ți đic, cã sînt robul dtale. Ôre nu simți deja cã ești stãpãnã pe intréga mea ființă? spune, n'o simțești?

Jeanna. Dar dta ești nebun...

Armand. Da, pasiunile sînt nebunii, — și cã sînt nebun de amor. Trei luni de despreț, greșela dtale, tôte lucrurile durerôse ce le-am indurat, n'au fãcut decãt sã mãrêscã pasiunea mea! Cu tôte impotrivirile sôrtei, amorul meu a remas neschimbat (*Jeanna trece pe dinaintea lui ca pentru a fugi.*) Te inspãimãnt'. dar nu-ți fie fricã; din tótã voința mea arđetôre poți sã faci sluga dtale cea mai supusã. Pasiunea mea e feroce numai pentru cã se aflã in fața unei mari piedeci. Suride, și ea va fi dulce și desmerdãtôre, cu forță de leu, — cu o supunere și ascultare de cãne.

Jeanna (intindënd mâna spre cordon.) De mai faci un pas, voi sunã...

Armand (dãnd indêrêt.) Nu, nu, nu me voi mișcã. Nu-ți cer decãt sã me ascultii. Cređi c'aș puté vr'odatã sã te ating? — Ascultã-me numai și te voi face sã cređi in iubirea mea! O! nu clãtinã din cap... In curênd imi vei suride...

Jeanna (scoborînd.) Eu?... ce nebunie!

Armand. Da, da! pasiunile puternice sãdesc in inimi o incredere neinvinsã... Chiar când un zid de oțel ar fi intre noi, eu tot voi atacã acel zid, sigur fiind cã-l voi dărãmã. Și nu oțelul ne desparte, — ci numai niște simple ilusiuni!... Dta cređi cã iubești pe un ôre-care... dar vei incetã curênd de-al mai iubi.

Jeanna. Eu?!

Armand. Pentru cã vei incetã de a te mai orbi. El nu ineritã iubirea dtale, el te inșelã, te amãgeșce.

Jeanna. Robert?

Armand. Da, Robert.

Jeanna (inaintea lui Armand.) Dar dta spui minciuni.

Armand. Eu đic numai...

Jeanna. Cunosc eu pe Robert, șciu prea bine ce fel de inimã are el! Sã me amãgescã, sã me inșele, el? Ei bine, da! decã cređi sã me inspãimãnți cu calomniile dtale, te inșeli! El me adorã! — Pentru ce suriđi! El e o inimã nobilã...

Armand. Nu, dta ești prea nobilã pentru a te in crede in trãdarea altora.

Jeanna. Ești neonest...

Armand. Eu? — Voi sã te scap din desperarea pãrãsirei, sã te smulg dela viitorul fetelor pãrășite, viitor de lacrimi sêu de rușine, sã te fac sã alegi intre amorul de o orã, și amorul pentru totdauna. — Cãci acum trebuie sã alegi intre aceste doue...

Jeanna. Nu-ți voi raspunde decãt cã, Robert me iubeșce, fericirea lui e aici: el urãșce plãcerile ce le ințelegi dta, le desprețueșce...

Armand. Asta ț-o đice el... dar el spune minciuni! — Îl cunosc și eu de asemenea pe Robert al dtale, — și mai bine încã decãt dta. — El urãșce plãcerile? Intrébã pe amicii sei! nu indrãsneșce sã profite de tinereța lui, cã ii témã de pasiuni, fie; dar decã nu iubeșce plãcerile!... Sufletul lui e plin cu aspirațiuni arđetôre, și indrãsnela îi vine din ce in ce mai mult.

Jeanna (privindu-l incremenitã.) Nu cumva ai ascultat dta colo mai adiniorea?

(Va urmã)

N. A. BOGDAN.

Datoria unei femei este de a pãre fericitã.

Bacșișul meu de anul nou.

— Să-mi alcătuești, cucóne Vasiliică, o scrisorică să-i mergă la inimă, când o ceti-o. Mi-a spus madame Stark, la care șezi în gazdă; că scrii frumos; și cu foc.

Așa-mi grăia, acum 40 de ani, o nostimă vėduvióră. Ea-mi cerea să-i redactez o scrisóre de amor menită a fi trimisă lui Vasile Alecsandri.

Se pare că vėduvióra, un moment curtenită de poet, se vėduse abandonată, și acum, ca Didona, plângea pe ruinele amorului seu.

O scrisóre de trimes lui Vasile Alecsandri! ve inchipuiți de mi-am adunat tóte puterile, ca s'o făuresc cât mai demnă de el, ori cât n'avem s'o subseriu eu.

Ce n'aș da astăzi s'o pot reavé ca s'o public aci. Câte semne de întrebare și de exclamațiuni! Câte puncte imulțite, înlocuind dóră cugetări ce nu-mi puteau eși din crier!

Ei, da când în ziua de 31 decembre (ficsată data acésta în memorie) dusei scrisórea redactată și frumos copiată pe o hărtie cu trandafir în colț, la frumoșa vėduvióră care ședea peste drum de vestita boltă rece, eram mândru de opera mea.

Și mândria mea spori peste mėsura sporniceii emoțiuni a cuconiței, când m'ascultá cetind-o, séu mai bine declamând-o. Cum me rog să nu te mândrești, când scoți o lacrimă din ochii unei femei frumoșe.

D'apoi încă când împinsă de emoțiune cuconița imi strinse mâna, par c'ar fi fost chiar a lui Alecsandri!

Numai totuș mândria mea de autor mai aștepta și altă rėsplătire decât o caldă stringere de mână.

A doua zi avea să fie anul nou și nădăjduiam mult pe vr'un galbén, plata scrisórei, din care să dau și eu bacșiș servitorului dela madame Stark, gazda mea. D'apoi chiar lui madame Stark nu eram eu dator să-i duc un cornet de cofeturi dela cofetăria lui madame Alecsandru?

La stringerea de mână se mărgini rėsplătirea mea pe ziua de 31 decembre.

— Te rog să treci mâne diminéță pe la mine, imi dișe inse cuconița, conducându-me până la ușă.

Tot imi rămănea ceva speranță după galbén!

În nóptea Sf. Vasile madame Stark împărți la covrigi la plugurile de băeți, cari nu încetară de a face sgomot la ferestra mea, cari cu clopoței, cari cu buhaiu, cari cu pocnete de bice.

Și făr de așa sgomot eu tot nu dormiam, că mintea mi se sbătea între speranța rėsplăței băneșei și stringerea de mână a frumoșei vėduvióre.

— Uite, óre s'ar puté?... Adică de ce nu? Frumos scrie Alecsandri, dar de... și cum am scris eu rėvașul!

A doua zi — vai, ce greu trec une-ori ciasurile! cum sună la Trei-Ierarchi ora 10, eu eram cu inima palpitândă la ușa de antret a vėduviórei. Mi se pare chiar că ingrigisem astăzi mai mult de toaletă ca de obicei, ba chiar răseseam fulgii nevinovați din barbă.

Ací greșisem, căci imi dădusem un aer mai de copil decât trebuia pentru circumstanță.

Bat discret în ușă. Ea se deschide de către chiar cuconița.

Disu-i-am eu la mulți ani? nu șeiu. Dar dēnsa, face câțiva pași spre un serin, ia un mic pachet și mi-l pune în mână în loc de a mi-o mai stringe ca eri.

— La mulți ani! imi dișe ea, și me reconduce rece spre ușă, am eșit umilit... în curte, deschid pachetul în care găseșe — o! decepțiune! — un irmilie și o cravată pote uitată la cucóna, de către Vasile Alecsandri!

— Pēcat, bunătate de scrisóre de amor, numai un icosar! Barem de me mai stringe de mână ca eri!...

Totuș strinsei irmilieul în punga pustie și me mângăieiu cu credința, că scrisórea mea a isbutit să întóreacă pe Vasile Alecsandri lângă frumoșa vėduvióra.

Așa imi esplică-mi numai, rēcēla primirei de astăzi.

Degēba, acum vėd bine că cuconița imi dăduse numai bacșiș de anul nou!

V. A. URCHIA.

La Vaț....

Ierna grea. Ger mare. Ninsóre nesfērșită. Tabloul cel mai potrivit pentru a face vizită în temniță. Vēra, când rațele sórelui te invită să ieși la câmpul verde, când aerul dătător de viēță îți inspiră veselie și când natura bogată îți ofere mii de plăceri: simțești o impresiune fórte posomorită dēcá treci pragul edificiiului care îți desparte ruda și prieteni de lumea din afară și de bucuriile vieții; inse ierna, când viscolul urlă și când zăpada te bate în față, intri mai ușor, căci tot o să dai de-un adăpost.

Intruna din zilele prime ale anului nou sosiram la Vaț. Natura tótă, acoperită cu un lincóliu alb, făcea impresiunea unui cimiteriu, din care casele și arborii se ridicau ca niște monumente și cruci dela morment.

Hamalul care vini să ne ia bagajele, purtá numărul 13. Singura birjă care așteptá la gară asemenea avea numărul 13. Curiósă eventualitate, care nici decât nu putea să inspire multă plăcere. Dar totuș me stăpânii, forțându-mi suris. Când inse un cineva ne recomandă să tragem la otelul Curie, imi trecu de șagă, căci de multă vreme nu mai am nici o nădejde — în Curie.

Și totuș ne duserăm acolo. Când n'ai din ce alege, recurgi la ce poți, chiar și acolo unde șeii din capul locului, că n'ai să te aștepti la bine.

Curia din Vaț — o adevérată Curie. Posomorită, rece și — respingétóre. Dar se potriveșce de minune pentru cei ce merg la Vaț să cerceteze pe osēndiți, căci — precum se șeie de obște — drumul la temniță conduce prin — Curie.

Grăbirăm la temniță. Un cetățian din Vaț ne arăta cu fală drumul spre „edificiul pompos“. O zidire uriașă galbēnă, de te înspăimântă. Directorul, întēiu riguros, îndeplinind regulele prescise, devini afabil și ne liberă biletul de intrare.

Un păzitor vini să ne deschidă ușa. Eu îl întrebai:

— Acasă-i dl Veliciu?

El nu-mi respunse nimica, dar nu-și putu ascunde un suris.

În momentul următor o bucurie generală ne n-timpină din tóte părțile. Multe se pot opri în lume, dar nu-i putere care să sugrune sentimentele inimei. Iubitul nostru prinșonier și colegii lui, prieteni și cu-

noscuți ai noștri, se adunară în giur de noi, par că le eram rude la toți, să vedă oameni liberi, să vedă români viniți din mijlocul fraților.

Și furăm conduși în salonul de conversațiune. Acolo găsirăm gingașele soții ale unora din ei, câteva cu copii cu tot, cari au venit să împărtășească cu soțul și părintele lor suferințele străinătății și să le ușoreze ădilele grele ale închisorii. Și izbutesc de minune.

Salonul este cam mic; veselă nu încăpea între păreții lui; risetele și glumele străbăteau și 'n coridor. De nu vedeam preumblându-se păzitorii, uitam că suntem în temniță.

În mijlocul risetelor inse unul din osândiți, imi șopti:

— Șcii de ce suntem noi atât de veseli? Ca să incurăgăm bieteles femei. Sărmaneles, ar suferi și mai mult, vedându-ne triști.

Timput trecu iute și nici nu observăram că terminul visitei espiră. Ne luarăm remas bun. Ei ne petrecură până la ușe, care se incuă între noi...

Și acum urmă partea cea mai grea a datoriei noastre de implinit. Ne duserăm să facem visită dómnelor, care au venit să stea la Vaț, pe timputul închisorii soțului lor, să fie în apropierea lor, ca să-i pótă vedé în tóte ădilele și astfel să le ușoreze greutățile închisorii.

Visite de cel mai profund omagiu, ele imi făceau impresiune mai duiósă decât temnița din care ieșirăm. Dame deprinse cu traiul unei vieți lipsite de grigi, stau aici, insoțite de câteva gentile dșore rude, în niște odăi de cel mai puritan mobilier și duc o vieță lipsită de ori ce plăceri.

Intrând la câte una, imi părea că me aflu în o biserică și vedé înainte mea altarul iubirii și al fidelității conjugale, pe care ele aduc drept jertfă tóte plăcerile și bucuriile lor personale.

Și totuș nici o plânsóre, nici o părere de reu. Jalea lor rămâne ascunsă în adâncul inimei; iar decă izbucnește, aceea nu trece zidurile temniței. Calcând pragul, ele șterg lacremile și intră suridënd.

Omagele mele lor!

IOSIF VULCAN.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Șciri literare. *Di N. Radulescu-Niger* a scos la lumină în Bucureși un volum elegant, intitulat „Rustice“, care cuprinde poesi și nuvele. — *Di D. Mirescu*, profesor de matematică la liceul Lazar în Bucureși, a dat publicității un voluminos manual de geometrie, intitulat „Curs elementar de geometrie pentru clasele de ambele secse“. — *Di Bengescu-Vabija*, autorul mai multor piese teatrale, a fost decorat cu medalia Bene-Merenti cl. I, pentru merite literare. — *Di V. Alecsandrescu* a tradus și publicat la Bucureși romanul „Doctorul Claude“ de Hector Malot.

Const. Negruși în ediție poporală. Librăria Socec et Comp. în Bucureși a început să publice în ediție poporală scrierile lui Constantin Negruși. Pân' acum a scos la lumină un volum, care conține: Aprodul Purice, Lăpușeanu, Scrisori etc., 163 pagine, cartonat 65 bani.

O publicațiune enciclopedică. Comitetul Asociațiunii transilvane a decis în ședința sa din urmă să ia măsuri pentru publicarea unui dicționar enciclopedic, pentru vulgarisarea științelor, care să fie accesibile tu-

turora. Pentru studiarea acestei cestiuni s'a ales o comisiune în persoanele dlor Part. Cosma, Simonescu și Diaconovich.

Diar nou. Miș-Maş se numește un nou diar umoristic șeptemănal, care a început să iésă la Bucureși.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Reprentație teatrală în Caransebeș. În presera de Săn-Văsiu, diletanții români din Caransebeș vor da o reprentație teatrală în localul otelului „Pomul verde“. Se va jucă piesa „Pentru ochii lunei“ séu „Cum se imbétă lumea cu apă rece“, comedie în 2 acte, localisată după Labiche, de V. Onit. În piesă vor jucă: dna Lucia Barbu, dșorele Aurora Bordaș, Elvira Bordaș, Septimia Radu și dnii A. de Popescu, A. Câmpean, C. Pepa, Iefta Biju, I. Bălan, G. Imbronovici și A. Sequens. După teatru urmăză joc. În pausă se va dansă Călușerul și Bătuta. Venitul curat este destinat pentru „Societatea română de cântări și musică“ și pentru fondul elevilor bolnavi dela institutul teologic-pedagogic de acolo.

Corul vocal român din Biserica-albă arangéză ađi sâmbătă la 31 decembre st. v., adeca în presera de Săn-Văsiu, producțiune teatrală în localitățile reuniunii germane Burg. Inteu musica militară va esecută doue piese. Apoi diletanții vor representă opereta comică „Campanela de argint“ de F. Boissière. Va urmă jocul; iar înainte de mieđul nopții „Ghigherlii vienezi“ predați de dame și domni, în sfērșit: Seranada pescarilor italieni: a) Santa Lucia, b) Canzone Veneziana Barca-rola, c) Son pescatore.

Serată literară cu dans în Șomosheș. Corpul didactic din cercul Ienopolea va arangia la 8|20 ianuarie o serată literară impreunată cu petrecere de dans în Șomosheș. Comitetul arangiator e compus astfel: președinte T. Todoreanu, cassar T. Daul, controlor P. Sas, membri I. Sas, I. Daul, I. Butariu, R. Bortoș, S. Balint. Iată și progama: Cuvënt de deschidere, rostit de părintele T. Todoreanu; Un cântec, solo, de o elevă a invetătorului P. Șiarteu; Cel mai bun vis, decl. de V. Tăutan; Socóta în genere, disert. de L. Oprean; Moțul la drum, solo de V. Tăutan; Herșcu boccegiu, monolog decl. de inv. I. Daul; Vespasian și Papinian, dialog predat de R. Bortoș și T. Daul; Vespasian și Papinian, cântec în duet, aria de V. Magdu; Cuvënt final, rostit de părintele Con. Ursuț din Șepreuş. Venitul e destinat bibliotecii poporale din Șomosheș.

Concert în Fabricul-Timișorii. Corul român de diletanți din Timișóra va arangia ađi sâmbătă în ajunul anului nou concert impreunat cu petrecere de joc, în localitatea dela „Tigru“ în Fabric. Programa concertului: „Valea morii“ de F. Adam, cântat de corul vocal; „Omul frumos“, parodie de Iulian Grozescu, decl. de Maria Istvanescu; Serenada, de I. Vidu, cântată de corul vocal; „Moda de acum“ poesie de Iosif Vulcan, decl. de Maria Vasilovici; „Tătarul“, musica de Stefan Nosievici, cântat de corul vocal; „Străina“, de Iulian Grozescu, decl. de dșora Sidonia Olariu; „Salutare Arborosei“ de C. G. Porumbescu, cântată de corul vocal.

Concert la Deva. Corul bisericesc gr. or. român din Deva arangéză duminică la 1|13 ianuarie concert în sala redutei. Se vor cântă diverse cvartete, după care va începe jocul. Venitul este destinat în folosul bisercei române gr. or. de acolo.

Teatru in Șomcuta-mare. Societatea fetelor române chiorene va arangia la 13 ianuarie o reprezentație teatrală in Șomcuta-mare. Se va juca piesa „Un tutor” comedie in 2 acte de Matilda Poni.

C E E N O U ?

Anul nou in viața ori cărui om are o însemnătate mare, cu atât mai important este in viața unei foi. Cu nr. acesta „Familia” intră al 31-le an al existenței sale. Luptând cu mari pedeci, ea a străbătut să fie adi cea mai veche foie beletristică literară in limba română. Indeplinind in aceste părți o misiune naltă, ea salută cu mândrie publicul seu cetitor: Anul nou la mulți ani!

Domnișorele române din Brașov adresază o scrisoare către dōmnele și domnișorele române din Transilvania și Ungaria, făcându-le cunoscut, că pentru tombola din București, arangiată in folosul familiilor osen-dișilor, s'au adunat peste 5000 de obiecte. Pentru loterie s'au făcut 30.000 de numere, care se vor vinde in totă România. Loteria s'a amānat până la sfērșitul lui februarie. Până atunci tōte obiectele se vor espune intr'una din salele mai mari ale Bucureștilor. Obiecte pentru acēsta loterie se mai primesc până 'n 1 februarie. Scrisōrea e semnată de dșorele Mariana Tulia Stănescu, Agapia Nicolau, Elena Nastasi, Maria Steriu, Elena Stănescu, Victoria Branișce, Marieta Ilasievici.

Carneval. La Sibiu Reuniunea femiilor române va ține balul seu in carnevalul acesta la 26 ianuarie n. in sala dela Casa Societății; se crede, că acest bal de elită al romānilor din părțile sibiene și de asta-data va avē nn succes complet. — **Bal la Cil.** Inteligența română din Cil și giur, in comitatul Aradului, va arangia la 25 ianuarie n. petrecere de dans in sala ospētăriei din Cil, in folosul școlărilor sāraci.

Crișa ministerială. in momentele in care scriem aceste rēnduri încă nu s'a sfērșit. După ce banul Croației cont. Khuen-Hédervary nu a izbutit cu formarea noului cabinet Maj. Sa a incredințatpe bar. Desideriu Bánffy cu compunerea aceluia. Numele miniștrilor inse încă nu se șcie.

Necrolōge. **George Creciunescu**, protopresbiter in Belint, unul din preoții de frunte ai diecesei Aradului, a incetat din viața la 6 ianuarie n. in etate de 57 ani. Il gelese: soția Ecaterina, fratele Alesandru, surorile Anca vęd. Fizeșan. Emilia vęd. Giuchiciu, nepoții Alesandru, Cornel și Aurel. — **Vasile Moldovan**, fost prefect de legiune in 1848—9, vice-comite președinte al scaunului orfanal, a incetat din viața la Boziaș in Transilvania. in etate de 71 ani. — **Valeriu Popescu**, fiul preotului George Popescu din Toplița-montană, a repausat la 22 decembre. in etate de 19 ani.

OGLINDA LUMEI.

Proces scurt. In California tōte se fac repede. Iată un cas deherēnd intēplat. La 5 ciasuri diminēța, intr'o marți, a fost jefuit de 3000 de dolari un curier poștal pe drumul către San Juan Navada. La opt ciasuri diminēța poliția, fiind incunoșciințată, a și pus un premiu pe capul făptuitorului. La 12 ciasuri, gendarmii au prins pe jefuitori. La doue ciasuri curtea cu jurați s'a

adunat și a osāndit pe jefuitori la mōrte. La cinci ciasuri aceștia au fost spāndurați, iar la sēsă au fost ingropați. Astfel in unspredece ciasuri gendarmeria și-a făcut datoria, justiția și-a dat verdictul și călăul și-a esercitat meșesugul. La noi, in Europa, se face in câte-va luni, ba une-ori in cățiva ani, ceea ce Americanii fac intr'o ȃi.

Șiretenia cărciumarilor. In San Francisco, in America, un oraș cu vr'o 100 mii locuitori, s'a dat un ordin polițienesc ca tōte cărciumele să fie inchise punct la 12 ore nōptea. Cărciumarilor nu le-a vinit la socotēla; ei s'au adunat și s'au sfātuit ce să facă. Și au gāsit mijlocul să ocolēscă legea. Fiind că ordinul poliției nu arată și ciasul când au să deschidă cărciumele, toți cărciumarii inchideau punct la 12 ciasuri din nōpte, dar după 10 minute le deschideau iarăș — pentru a 2-a ȃi.

Alesandru III și teatrul. Defunctul țar nu mergea la teatru decāt in stagiunea asă ȃisă a împēratului, care incepea a doua ȃi de Crăciun și sfērșia la inceputul postului, epocă in care Curtea se retrăgea la Gacina și el n'a fost nici odată la un alt teatru decāt la teatrele imperiale unde își avea loja sa particulară, pe când marii duci se duceau la tōte teatrele pe unde eră vre-o reprezentație interesantă seu vre un artist renumit. Alesandru III se interesă in special de reprezentațiile teatrului Michail unde se ducea adesea și de preferință sâmbăta. Fōrte amator al teatrului, el urmări spectacolul cu multă atenție, emoționându-se in chip viȃibil in prezența unei situațiuni dramatice și piesele realiste ii plăceau fōrte mult. Se pōte cită printre acestea: Sapho, Denisa, Charles Demailly, Jean Darlot, al cōror succes a fost mai mare la Petersburg, decāt la Paris. Drama teribilă, violentă chiar, seu comedia veselă și copilărescă erau piesele pe ca le preferă și atunci se lāsă cu totul in presiunile sale. Astfel adesea ori el a fost vędut mișcat, cu lacrimi in ochi, identificându-se cu situațiunea dramatică, care părea că-l atinge la inimă, iar alte ori ridea cu hohote de câte o incurcătură comică. In acēstă privința el semēnă mult tatălui seu, Alesandru II, care eră un fanatic al teatrului și care veniā adesea la teatrul Michail și nu lāsă să-i scape reprezentarea vre-unei piesi noi.

Un băiat imbrăcat femeșce Un friser din Nurenberg avea ca ucenic in prāvălia lui pe un băiat tot din orașul acela, cu numele George Schwarzel. Băiatul eră leneș dar fōrte viclén și din cauza acēsta stăpānul seu il cam scārpina după cētă, Intr'o ȃi băiatul, in vērștă abiā de 13 ani, a māncat o bātae sdравănă și de necas s'a hotārit să-și rēsbune pe stăpānul seu. Intr'o sēră, pe când acesta eră dus la o petrecere cu familia intrēgă, i-a dschis sārtarul cu bani și a furat din el 200 de fr. Apoi a plecat in pripă in oraș și-a cumpērat un costum de fată, s'a intors acasă, s'a imbrăcat frumușel cu costumul acela și apoi, rēsturnând o lampă aprinsă cu gaz in mijlocul odăiei, a luat-o repede la fugă pe o ușă din fundul grădinei. Casa bārbierului a ars până la pāmēnt si in diminēța următōre, neputēndu-se da de urma copilului, lumea a creȃt că a ars și el prefăcēndu-se in scrum. De atunci a trecut olună de ȃile. Friserul, ajutat de primărie și de alți ōmeni miloși, și-a deschis o prāvăliuță și și-a inceput din nou meșesugul. Deunăȃi se presintă la poliția din Hamburg o fată care spune că nu-i fată ci băiat, că se chiamă George Schwarzel din Nurenberg, in sfērșit a istorisit cum a dat foc casei stăpānului seu, și cum a fugit. Poliția, cercetānd lucrul cu de-amēnuntul, s'a convins

că spusele copilului deghisat sînt adevărate. El trăise la o bătrână săracă dintr'o mahala a Hamburgului. Terminându-i-se banii și fiind sigur că la urma urmei o să se dovedească că nu e fată ci băiat, s'a predat de bună voie poliției.

Lupta dintre leu și taur. În Spania nu mai e considerat leul ca regele animalelor, ci taurul. Duminică trecută la Madrid, a avut loc o luptă într'o menagerie, făcută în scopul de a se vedea care din aceste două animale este cel mai tare. Lumea se grăbise să vie în mare număr la acest nou fel de spectacol. O mare cușcă fusese construită pentru acest teribil duel dintre leul Regardé și taurul Caminero. Lupta s'a terminat prin victoria taurului. De trei ori leul s'a aruncat asupra lui, dar de trei ori a fost răsturnat la pământ și în cele din urmă el a avut pantecele sfâșiat. Învingătorul, după ce s'a plimbat triumfător de mai multe ori prin cușcă, a fost acoperit cu flori de spectatorii entuziasmați. Sărmanul leu a murit a doua zi în cele mai teribile dureri. Dar noi nu admitem părerea spaniolilor și credem că animalul cel mai fioros nu e nici leul, nici taurul ci omul.

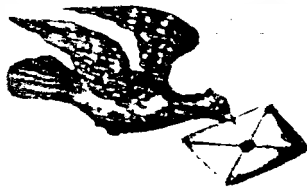
HIGIENĂ.

Léc contra durerilor de dinți. Se ia piper pisat și se pune într'o bucată de pânză, se moie în spirt și se aplică pe partea în care se simte durerea. Dar decă dinții sînt găuriți, se ia cu ceva subțire acid muriatic, și se pune o picătură în dințele stricat, ime-

diat durerea se calmază, și repetând acesta de mai multe ori, se omoră nervul care e bolnav.

Poșta redacțiunii.

B. Monor. Ve mulțumim pentru surprinderea plăcută. Se va publica cât mai curînd. În cauza poveștilor, va fi bine să mai încercați odată. Adresa e de mult corectată. Numerele care se mai află, se vor trimite. Nu se reclamă la anul.

Beinș. Nu s'a putut în nr. acesta. Dar le vom începe cât mai curînd.

Cusanus. Cu părere de reu, nu le putem întrebuița.

Tuturor onor. mei óspeți români le poftesc

ANNOU FERICIT.

Cu totă stima
IOSIF ROTH,

Oradea-mare, 1113 ianuarie 1895. *cafenar în «Arborele Verde».*

Calindarul săptămînei.

Dumineca înaintea bot. Dlui, Ev. dela Marcu c. 1 gl. 8, a inv. 11.

Țiua sêpt.	Calindarul vechiu	Călınd. nou	Sórele.
Duminecã	1 St. Vasile	13 Felix	7 49 4 26
Luni	2 Pãr. Silvestru	14 Raimond	7 48 4 29
Martì	3 Prof. Malachie	15 Erhard	7 48 4 27
Mercuri	4 Sob. 70 Apostoli	16 Ilian.	7 47 4 28
Joi	5 Teop. și Teona	7 Pavel st.	7 47 4 25
Vineri	6 (†) Botezul Domnului	18 Higinu	7 47 4 31
Sãmbãtã	7 S. Ioan Botez.	19 Reinhold	7 46 4 3 2

BCU Cluj / Premiile „Familiei” Library Cluj

Abonații «Familiei» vor primi în anul viitor următoarele premii:

Sfințirea bisericii episcopale dela Curtea-de-Argeș
12 oct. — 1886.

Acest tablou colorat, de 85 centimetri lung și de 62 centimetri nalt, va fi o decóre a ori-cărei case românești.

El represintă în mijloc monumentală mănăstire a Curții-de-Argeș, renovată în timp de deuce ani și terminată la 1886.

De ambele părți, în stînga portretul reginei Elisabeta și de-adrepta al regelui Carol, sub cari s'au făcut renovarea.

Pe colóna de-a drépta este intréga «Legendă a sfințirii bisericii dela Curtea-de-Argeș» de V. Alecsandri; iar pe cea din stînga «Cuvîntul dlui Dimitrie Sturdza» rostit cu ocaziunea aceea, în calitate de ministru al cultelor și al instrucțiunii publice.

În mijloc memorabilele cuvinte ale regelui Carol.

Tabloul e lucrat în stabilimentul Socec et Teclu la București.

Precum și următoarele portrete, în mărime d'a se puté pune în cadrá:

Carmen Sylva

represintănd pe augusta scriitoare în costum național și scriind la mész;

Ion Brătianu

în edițiune litografiată, în vigórea bărbăției sale;
în sfêrșit portretul lui

Dimitrie Cichindeal

după cel publicat de Academia Română în fruntea discursului de recepțiune al redactorului foii nóstre.

Tóte aceste se vor espedá **gratuit și franco tuturor abonațiilor** nóștri, cari au plătit costul pentru trecut, iar pentru viitor vor respunde abonamentul pe anul întreg séu cel puțin pe jumétate de an —

până 'n 15 ianuarie n.

Cei ce vor trimite prețul mai târđu, nu vor avé nici un drept la aceste premii.

Mai observăm că din Cichindeal n'avem multe esemplare, deci **numai acelora** vom puté servi și cu acesta, cari ș-au achitat abonamentul de timpuriu

Prețul tuturor premiilor pentru neabonați este **1 fl. 50 cr.**

Totodată oferim abonațiilor nóștri, **cu prețuri reduse**, următoarele scrieri de Iosif Vulcan și anume: «Lira mea» poesii, «Dela Sate» nuvele și «Ștefan Vodă cel tiner» tragedie istorică în versuri, premiată de direcțiunea Teatrului Național din București. Tóte la olaltă 1 fl.

Redacția și administ. «Familiei».

Proprietar, redactor respundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

CU TIPARIUL LUI IOSIF LÁNG, ORADEA-MARE.